

АНДРІЯШ ОКСАНА ВАСИЛІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
зав. сектором Наукової бібліотеки

СЕКТОР НАВЧАЛЬНОГО АБОНЕМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТА

Останнім часом відбулися значні зміни в уявленні про завдання бібліотек, їх роль і місце в інфраструктурі вузу. Наукові бібліотеки разом з навчальними закладами динамічно розвиваються і еволюціонують у системі вищої освіти. Їх діяльність визначається завданнями, що стоять перед вищими навчальними закладами, співвідноситься зі стандартами і сучасними програмами навчання.

Сучасне світове співтовариство прямує до відкритого інформаційного простору, що передбачає відсутність будь-яких перешкод в отриманні інформації. Цей процес супроводжується змінами в усіх сферах людської діяльності, бібліотечна справа – не виняток. Бібліотеки переосмислюють свою роль у сьогодишньому суспільстві, виконуючи водночас свої традиційні функції.

Аналіз сучасного стану бібліотечної справи в Україні дано в Проекті «Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року», що базується на «Концепції якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України (до 2025 року)» [1; 2].

Документи визначають коло проблем, які необхідно вирішувати бібліотекам в умовах якісних змін вищої освіти, та стратегічні напрями розвитку бібліотечної справи. У концепції підкреслюється, що «бібліотека – це єдина інституція, що надає безкоштовний доступ до інформації, знань, культурного надбання нації та світу й сприяє просвіті».

Незважаючи на кількість досліджень, присвячених проблемі функціонування бібліотек ВНЗ та їх ролі в освітньому процесі, реформування систем освіти в Україні, з одного боку, та поглиблення інформатизації – з іншого, обумовлюють актуальність зазначеної теми, зокрема питання участі бібліотек у формуванні інформаційної культури студентів.

Сучасна бібліотека ВНЗ під впливом інформаційних технологій переживає процес трансформації. Сьогодні бібліотека ВНЗ в Україні – не просто сховище навчальних матеріалів, це відкрита комунікаційно-комунікативна система, яка бере участь у педагогічно-виховному, міжкультурному, міжбібліотечному обміні, а також в обміні з внутрішніми структурами ВНЗ (кафедрами, музеями, побутовими службами, громадськими організаціями) та іншими громадськими закладами (школами, технікумами, видавництвами). Комунікативна діяльність бібліотеки скерована на створення комфортного середовища для використання інформації; розвитку засобів внутрішніх організаційних та зовнішніх інформаційних зв'язків; формування інституалізованих і використання неінституалізованих каналів та засобів міжособистісного спілкування й обміну знаннями [3].

Співробітники навчальних абонементів галузових відділів обслуговування використовують традиційні форми масової видачі літератури студентам

Масовій видачі завжди передую велика підготовча робота. Дисципліни, що вивчаються на кожному факультеті, аналізуються відповідно до навчальних планів, проводяться зустрічі з викладачами кожної навчальної дисципліни. За їх рекомендаціями складаються або коригуються списки навчальної літератури, що входить у комплект по факультетах. Проглядається фонд на наявність і кількість примірників навчальних матеріалів, потім вони рівномірно розподіляються в комплекти по факультетах.

Завершує підготовчий етап складання розкладу видачі підручників. Під час масової видачі студентів знайомлять зі структурою бібліотеки, з правилами користування та через буклет «Інформаційний довідник» НБ надають першокурснику уявлення про інформаційні ресурси бібліотеки і про розташування та режим роботи відділів обслуговування.

Важливим напрямком в роботі наукової бібліотеки є зміна внутрішньо-бібліотечних технологій і форм обслуговування користувачів.

На разі розширення можливостей інформаційних технологій дозволило запропонувати читачам з 2016 р на абонементі більш швидкий і чіткий процес обслуговування через комп'ютер за пін-кодом.

Кожний читач Національного університету «Одеська юридична академія», який приходить до Наукової бібліотеки придумує свій пін-код з чотирьох цифр, вводить його в комп'ютер, лише після цього відкривається його електронний формуляр. Після чого за штрих-кодом сканується підручник та ставиться помітка на який термін береться література.

Працівники відділу намагаються охопити бібліотечним обслуговуванням всі категорії читачів. З метою 100%-го охоплення, всі зараховані студенти записуються в навчальний абонемент згідно з наказами про зарахування.

Нові читачі ознайомлюються з правилами користування абонементом. На початку семестрів всі бажаючі отримують комплект літератури на семестр відповідно до навчальних планів.

Протягом навчального року діє видача літератури на короткий термін (до 10 днів). Дана форма бібліотечного обслуговування дуже популярна, тому що дозволяє широко використовувати книжковий фонд. Також це дає можливість забезпечити більшу кількість бажаючих необхідною літературою, що важливо в контексті високих цін на книги.

Бібліотекар сьогодні виконує багато функцій, які не були йому властиві раніше. Він – активний суб'єкт системи соціальних комунікацій, і господарник, що освоює інноваційні напрямки економічної діяльності у невиробничій сфері, і спеціаліст в області інформаційних технологій, і провідник інформаційної культури.

Повсякденна бібліотечна практика потребує зростання професійної кваліфікації на всіх ділянках роботи: при наданні послуг, виконанні довідок, проведенні комплексних заходів, чергуванні у залі каталогів та

залах електронної інформації і навіть просто у спілкуванні з відвідувачами бібліотеки, серед яких і студенти, і викладачі, і науковці, і юристи практики.

Список використаних джерел:

1. Проект Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України» – напрацьовано Міжвідомчою робочою групою з питань формування стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні (наказ Міністерства культури України від 10 листопада 2014 р. No 960.
2. Проект Концепції якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України (до 2025 року) – напрацьовано Міжвідомчою робочою групою з питань формування стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні (наказ Міністерства культури України від 10 листопада 2014 р. No 960.
3. Грабар Н. Г. Бібліотека ВНЗ – інформаційно-виховний центр для сучасної молоді у комунікаційному просторі / Н. Г. Грабар // Бібліотечно-інформ. сервіс: сучасний стан і перспективи розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (14–15 жовт. 2010 р.) / ХНТУСГ, 6-ка. – 2010. – С. 209–214.

Ключові слова: наукова бібліотека, читачі, навчальна література, вища школа, доступ до інформації, інформаційна культура.

Ключевые слова: библиотека, читатели, учебная литература, высшая школа, доступ к информации, информационная культура.

Key words: scientific library, readers, educational literature, high school, access to information, information culture.

ДРЕМЛЮГА ОЛЬГА АЛЕКСЕЕВНА

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
зав. Научно-информационным центром Научной библиотеки

АКАДЕМИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА И ЕЕ ФОРМИРОВАНИЕ: БИБЛИОТЕЧНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ

Академическая культура университета в своей основе состоит из отношений, ценностей и поведения внутри всего сообщества университета преподавателей, студентов и сотрудников. В 2014 году в Закон «О высшем образовании» была заложена идея университетской автономии, давшая новый толчок развитию академической культуры в Украине [1]. Университетское сообщество получило возможность самостоятельно формировать такие принципы организации университетской жизни, как доверие, уважение, ответственность, взаимную требовательность и честность, придерживаясь основ академической добропорядочности и открытости научной деятельности. В то же время к университету полностью перешла ответственность за качество обра-